

СИЛАБУС
навчальної дисципліни (вибіркова)
КРАЇНОЗНАВСТВО
Обсяг освітнього компоненту (3 кредити/90годин)

Освітня програма
першого рівня вищої освіти
Для спеціальностей: А6-7, В2,11, С1,2,4,7, D1-5, 7, 8, F2-5,7, G3-12,17,19, I7,10,
J2,3,6-8

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА

ДЕДКОВ Микола Васильович,
канд.іст.наук, професор

Контактна інформація:

- E-mail: dedkov@zr.edu.ua
- телефон кафедри 7-698-3-75;
- e-mail kafedra_ukr_zn@zntu.edu.ua;
- головний корпус аудиторія 270

Час і місце проведення консультацій:

відповідно до графіку консультацій викладачів,
ауд. 270

ОПИС КУРСУ

Курс передбачає комплексне вивчення основних форм суспільного життя й процесів, які відбуваються у країнах світу. Історія, характерні риси економічного розвитку та політичних систем, концептуальні основи і напрямки зовнішньополітичної діяльності, культура країн світу складають зміст курсу. Наголос робиться на висвітленні місця і ролі країн у світових процесах, зокрема в контексті взаємозв'язку регіонального і міжнародного розвитку.

МЕТА, КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

1. **Метою** вивчення навчальної дисципліни «Країнознавство» є формування у студентів базових знань і вмінь здійснення комплексного країнознавчого аналізу у сфері міжнародних відносин.

Опанувавши цей курс, Ви зможете набути наступні **компетентності**:

- здатність ефективно спілкуватися на професійному та соціальному рівнях з використанням фахової термінології, включаючи усну і письмову комунікацію державною та іноземними мовами;

- здатність визначати функціональні області та їх взаємозв'язки, налагоджувати комунікації між суб'єктами міжнародних економічних відносин різного рівня;

- здатність обґрунтовувати доцільність застосування економічних та дипломатичних методів вирішення конфліктних ситуацій на міжнародному рівні;
- здатність застосовувати базові знання у сфері міжнародних економічних відносин з використанням нормативно-розпорядчих документів, довідкових матеріалів;
- здатність демонструвати стійке розуміння особливостей функціонування міжнародних відносин та моделей економічного розвитку;
- знання теоретичних основ та практичних навичок оцінювання й аналізу безпекової компоненти міжнародних економічних відносин.

Результати навчання, які Ви отримаєте у результаті вивчення курсу:

- демонструвати абстрактне мислення, застосовувати методології дослідження, виявляти, окреслювати та формалізувати проблеми; систематизувати й упорядковувати отриману інформацію; оцінювати та пояснювати вплив різних факторів на процеси та явища у світовому господарстві та господарствах окремих країн та регіонів; формулювати висновки й розробляти рекомендації з метою адаптації до нової ситуації з урахуванням особливостей національного і міжнародного середовища;
- застосовувати набуті знання, бути відкритим до застосування знань з урахуванням конкретних ситуацій;
- досліджувати та ідентифікувати функціональні області та їх взаємозв'язки, налагоджувати комунікації між суб'єктами міжнародних економічних відносин різного рівня;
- розуміти та застосовувати базові знання основних нормативно-правових актів і довідкових матеріалів, чинних стандартів і технічних умов, інструкцій та інших нормативно-розпорядчих документів у сфері міжнародних економічних відносин;
- ідентифікувати та виокремлювати особливості функціонування середовища міжнародних відносин та моделей економічного розвитку;
- розуміти, виділяти й описувати нові явища, процеси й тенденції світогосподарського розвитку;
- відстоювати національні інтереси з урахуванням безпекової компоненти міжнародних економічних відносин;
- усвідомлювати необхідність навчання впродовж усього життя з метою поглиблення набутих та здобуття нових фахових знань;
- формувати додаткові компетентності шляхом самонавчання, участі у тренінгах, сертифікаційних і грантових програмах.

ПЕРЕЛІК ТЕМ (ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН) ДИСЦИПЛІНИ

Загальний тематичний план аудиторної роботи

Номер тижня	Теми лекцій, год.	Теми семінарських занять, год.
1	2	3
Змістовий модуль 1		
1	Теоретико-методологічні основи країнознавства та пострадянський простір (2 год.)	
2		Президентська республіка англосаксонського типу: США (2 год.)

3	Країни Європи та Північної Америки: європейська та північноамериканська цивілізаційні моделі (2 год.)	
4		Європейський федералізм: Федеративної Республіки Німеччини (2 год.)
5	Близький та Середній Схід: геополітика, енергетика та цивілізаційні розлами (2 год.)	
6		Комплексна країнознавча характеристика Республіки Туреччина (2 год.)
7	Країни Південної Азії: від постколоніальної депресії до глобального лідерства (2 год.)	
8		Держава Катар: модель випереджального розвитку в арабському світі (2 год.)
Змістовий модуль 2		
9	Східна Азія: глобальний центр сили та технологічний авангард (2 год.)	
10		Комплексна країнознавча характеристика Китайської Народної Республіки (2 год.)
11	Австралія та Океанія: регіон на перетині інтересів (2 год.)	
12		Комплексна країнознавча характеристика Японії (2 год.)
13	Латинська Америка та Карибський басейн: політичні маятники та економічні трансформації (2 год.)	
14		Комплексна країнознавча характеристика Бразилії (2 год.)
15	Потенціал та виклики Африки (2 год.)	
16		Комплексна країнознавча характеристика Південно-Африканської Республіки

САМОСТІЙНА РОБОТА

Самостійна робота включає в себе теоретичне вивчення питань, що стосуються тем лекційних занять, які не ввійшли в теоретичний курс, або ж були розглянуті коротко, їх поглиблена проробка за рекомендованою літературою, а також виконання завдань з метою закріплення теоретичного матеріалу. Строк виконання самостійної роботи – впродовж семестру.

Номер тижня	Теми самостійної роботи, год.
1	Нові незалежні держави пострадянського простору: комплексна країнознавча характеристика. (2 год.)
2	Особливості суспільного розвитку країн Півдня Європи: Італія, Іспанія, Португалія (4 год.)
3	Монархії малих країн Західної Європи (Андорра, Бельгія, Ватикан, Ліхтенштейн, Люксембург, Монако, Нідерланди) (4 год.)
4	Країни Скандинавії (4 год.)
5	Народи Балкан на шляху до формування національних держав (4 год.)
6	Перехід від тоталітаризму до демократії: країни Центрально-Східної Європи (4 год.)
7	Країнознавча характеристика Ізраїлю (4 год.)
8	Країнознавча характеристика Туреччини (4 год.)
9	Країнознавча характеристика Ісламської Республіки Іран (4 год.)
10	Монархії Близького та Середнього Сходу (Бахрейн, Йорданія, Катар, Кувейт, Оман, ОАЕ, Саудівська Аравія) (4 год.)
11	Країнознавча характеристика Республіки Корея і Корейської Народно-Демократичної Республіки (4 год.)
12	Країнознавча характеристика Мексики (4 год.)
13	Країнознавча характеристика Аргентини (4 год.)
14	Країнознавча характеристика Уругваю (2 год.)
15	Країнознавча характеристика Алжиру (2 год.)
16	Країнознавча характеристика Єгипту (2 год.)

РЕКОМЕНДОВАНІ ІНФОРМАЦІЙНІ ТА НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ ДЖЕРЕЛА

Рекомендована література

Базова

1. Лизогуб В.А. Країнознавство: навч.посібник / В.А.Лизогуб. - Х.: Право, 2024. - 504с.
2. Про затвердження Переліку кодів країн світу для статистичних цілей: наказ Державної служби статистики України № 32 від 08.01.2020 {Із змінами, внесеними згідно з Наказами Державної служби статистики № 43 від 02.03.2021, № 356 від 23.12.2022. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0032832-20#Text>. Назва з екрана. - Дата звернення: 01.02.2025)
3. Стратегічні комунікації в міжнародних відносинах: монографія. - К. : Вадекс,2019. - 442 с.
4. Розвиток новітніх форм міжнародної економічної інтеграції на початку ХХІ ст.: монографія / О.І.Шнирков, А.С.Філіпенко, Р.О.Заблоцька та ін.; за заг.ред. О.І.Шниркова. - К.: ВПЦ Київський університет, 2016. - 415с.
5. Країнознавство : підручник / В.П. Крижанівський, М.С. Дорошко, В.І. Головченко та ін. ; за ред. М.С. Дорошка. 2-ге вид., переробл. і доповн. - К. : Знання, 2012. - 439 с. + 16 с. (карти). (Вища освіта ХХІ ст.).
6. Країнознавство: країни пострадянського простору, Європи і Північної Америки : навч. посібник / М.С.Дорошко, Р.А.Кривонос, В.П.Крижанівський, Н.Ф.Сербіна. - К.: ВПЦ Київський університет, 2012. - 335 с.

7. Країнознавство: теорія та практика: підручник. / Мальська М. П., Антонюк Н. В., Занько Ю. С. та інші. - К.: Центр учбової літератури, 2012. - 528 с.
8. Дорошко М.С. Геополітичне середовище і геополітична орієнтація країн СНД: навч. посіб. / М.С.Дорошко. - К.: Центр навчальної книги, 2011. - 204 с.
9. Дорошко М.С. Геополітичні інтереси та зовнішня політика держав пострадянського простору: навч. посіб. / М.С.Дорошко. - К.: Ніка-Центр, 2011. - 228 с.
10. Історія світової культури: навч. посібник / Керівник авт. колективу Л. Т. Левчук. 3-е вид., перероб. і доп.. - К. : Центр учбової літератури, 2010. - 400 с.
11. Країнознавство. Країни СНД, Європи і Північної Америки: Навч. посіб. / М.С. Дорошко, Р.А.Кривонос, В.П.Крижанівський, Н.Ф.Сербіна. - К.: Ніка-Центр, 2009. - 312 с.
12. Дубович І. А. Країнознавчий словник-довідник. 5-те вид., переробл. і доповн. / І.А.Дубович. - К. : Знання, 2008. - 839 с.
13. Масляк П. О. Країнознавство : підручник. / П.О.Масляк. - К. : Знання, 2007. - 292 с.
14. Демократичне врядування і культура миру: навчально-методичний комплекс / Крижанівський В.П., Головченко В.І., Дорошко М.С. [та ін.]. - К.: ІМВ, 2006. - 327 с.

Додаткова

- ~ІТермінологічний українсько-англійський словник-довідник економіста міжнародника:навчальний посібник. 2- ге вид., допов. і перероб. / О.А. Кулабнева, І.О. Лазнева, А.І. Мелещенко [та ін.] Запоріжжя: ЗНТУ, 2018, 376 с.
- 2.Семиволос І. Піррова перемога Нетаніягу / І.Семиволос // Дзеркало тижня. 2013. № 4.
 - 3.Короткий В. Єгипет: турбулентність перехідного періоду // Дзеркало тижня. 2013. № 5.
 - 4.Каспрук В. Ядерний сигнал Кім Чен Ина / В.Каспрук // Дзеркало тижня. - 2013. - № 6.
 - 5.Азійський напрям зовнішньої політики України: проблеми і перспективи. Аналітичні оцінки. - К., 2008. - 20 с.
 - 6.Пророченко Н. Особливості розвитку країн Арабського Сходу у постбіполярний період: суспільно-політичний аспект / Н.Пророченко // Дослідження світової політики: зб. наукових праць. - К: ІСЕМВ, 2007. - С. 121-128.
 - 7.Швед В.О. Близькосхідний регіон у сучасних стратегіях трансатлантичної спільноти / В.О.Швед. - К.: НІСД, 2006. - 177 с.
 - 8.Кривонос Р.А. Німеччина у структурі європейської співпраці: монографія. - К.: ВПЦ Київський університет, 2004. - 166 с.
 - 9.Биковець В. Україна – Канада: нові шляхи економічного співробітництва / В.Биковець // Економіка України. - 2000. - № 2. - С. 86-87.
 - 10.Губені Ю. Реституція як важливий елемент аграрної реформи в Чеській республіці / Ю.Губені // Економіка України. 2000. № 7. С.77.
 - 11.Приходько О. Е-нація – далека перспектива для японців / О.Приходько // Дзеркало тижня. 2000. № 25.
 - 12.Робертсон Д. Боснія і Герцеговина: п'ять років після створення ІФОР / Д.Робертсон // Дзеркало тижня. - 2000. - № 25.
 - 13.Сташевський Є. Японія бере курс на розвиток біотехнології / Є.Сташевський // Дзеркало тижня. - 2000. - № 26.

- 1.Світова організація торгівлі: [сайт]. - [Електронні дані]. - Режим доступу: <http://www.wto.org/>
2. Economic and Social Commission for West Asia (ESCWA): [сайт]. - [Електронні дані].- Режим доступу: <https://www.unescwa.org/>
- 3.United Nations ESCAP: [сайт]. - [Електронні дані]. Режим доступу: <http://www.unescap.org>
- 4.United Nations ECA: [сайт]. - [Електронні дані]. - Режим доступу: <https://www.uneca.org/>
- 5.United Nations ECE: [сайт]. - [Електронні дані]. - Режим доступу: <https://unece.org/>
- 6.United Nations ECLAC: [сайт]. - [Електронні дані]. - Режим доступу: <https://eclac.org/> 8.
- 7.Офіс Ради Європи в Україні: [сайт]. - [Електронні дані]. - Режим доступу: <http://www.coe.kiev.ua/index.html>
- 8.Країни світу: [сайт]. - [Електронні дані]. - Режим доступу: <http://svit.ukrinform.ua/>
- 9.World Bank: [сайт]. - [Електронні дані]. - Режим доступу: <https://www.worldbank.org/>
- 10.European Union: [сайт]. - [Електронні дані]. - Режим доступу: <https://europa.eu>
- 11.Bank of International Settlements: [сайт]. - [Електронні дані]. - Режим доступу: <https://www.bis.org/>
- 12.Economic Cooperation and Development (OECD): [сайт]. - [Електронні дані]. - Режим доступу: <http://www.oecd.org/>
- 13.International Monetary Fund: [сайт]. - [Електронні дані]. - Режим доступу: <https://www.imf.org/external/datamapper>
- 14.UNCTAD: [сайт]. - [Електронні дані]. - Режим доступу: <https://unctad.org/>
- 15.International Finance Corporation: [сайт]. - [Електронні дані]. - Режим доступу: <https://www.ifc.org/errorpage.html>
- 16.Financial Stability Board: [сайт]. - [Електронні дані]. - Режим доступу: <https://www.fsb.org/>
- 17.Eurostat: [сайт]. - [Електронні дані]. - Режим доступу: <https://ec.europa.eu/eurostat/home>
- 18.Central Intelligence Agency. The World Factbook: [сайт]. - [Електронні дані]. - Режим доступу <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/sp.html>
- 19.Урядовий портал: [сайт]. - [Електронні дані]. - Режим доступу: http://www.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=241864218&cat_id=244314797
- 20.Міністерство закордонних справ України: [сайт]. - [Електронні дані]. - Режим доступу: <http://mfa.gov.ua/ua>

ОЦІНЮВАННЯ

Види контролю: рубіжний, підсумковий, результати останнього заносяться до залікової відомості. Форма підсумкового контролю – залік. Оцінка підсумкового контролю визначається за двобальною шкалою «зараховано – не зараховано». Позитивною оцінкою є оцінка «зараховано».

Поточний контроль здійснюється перевіркою конспектів лекцій та двох рефератів. Рубіжний (модульний) контроль проводиться двічі на семестр як моніторинг поточного стану виконання вимог навчальної дисципліни у формі тестування очно або дистанційно з використанням системи Moodle. Оцінка «зараховано» за кожну частину рубіжного контролю виставляється за умови виконання тестових завдань з успішністю понад 60%.

У випадку неотримання оцінки «зараховано» за результатами двох рубіжних (модульних) контролів, Ви не допускаєтесь до підсумкового контролю.

Підсумковий контроль вивчення дисципліни здійснюється у вигляді семестрового заліку, під час якого засвоєння студентом навчального матеріалу з дисципліни оцінюється

на підставі сумарної оцінки результатів отриманих за обома рубіжними контролюями. Семестровий залік не передбачає обов'язкової присутності студентів на заліковому заході (заліковій контрольній роботі).

Результати підсумкового контролю у формі заліку виставляються упродовж останнього тижня теоретичного навчання перед екзаменаційною сесією.

Форма контролю та оцінювання результатів навчання:

Поточне тестування та самостійна робота								Заліковий бал	Сума	
Змістовий модуль №1				Реф. № 1	Змістовий модуль № 2			Реф. № 2	40	100
T1	T2	T3	T4	P1	T5	T6	T7	P2		
5	5	5	5	10	6	6	8	10		

T1, T2 ... T9 – теми змістових модулів; P1 та P2 – модульні реферати.

ПОЛІТИКИ КУРСУ

Студентам рекомендується дотримуватись правил відвідування занять.

Важливо відвідувати лекції, де висвітлюється систематизований навчальний матеріал, демонструються презентації в обсязі, який достатній для опанування навчальної дисципліни. Без прослуховування лекційного матеріалу студенту буде складно виконати тестові та інші завдання.

При вивченні курсу політика дотримання академічної доброчесності визначається Кодексом академічної доброчесності Національного університету «Запорізька політехніка» https://zp.edu.ua/uploads/dept_nm/Nakaz_N253_vid_29.06.21.pdf

Дотримання академічної доброчесності Вами передбачає: самостійне виконання навчальних завдань (не допускається залучення при розв'язанні індивідуальних завдань інших здобувачів освіти), завдань поточного та підсумкового контролю, досягнення результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право та суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації; використання достовірної інформації з офіційних джерел при виконанні завдань. У разі виявлення ознак плагіату робота не зараховується і дисципліна не вважається зарахованою.

ТЕХНІЧНІ ВИМОГИ ДЛЯ РОБОТИ НА КУРСІ

Щоб мати доступ до навчально-методичних розробок курсу необхідно мати особистий доступ до університетської навчальної платформи Moodle.